

טמונה בפרשה

שאלה

לסדר את הפרשה

לפינא רש"א (שאלה הפרשה 2270, 2271)
לפינא לפרש מהלכה ומהלכה של המלך?
פרשה. כשג"ז, גלגל מהאגות אל
מפסוק הפרשה.

- א. משה שב למצרים ומילת אליעזר
- א. הש"ת נגלה למשה בסנה
- ה. הכבדת השעבוד והכאת השוטרים
- ו. שעבוד בני מצרים
- ח. משה בבית יתרו
- ל. משה הורג את המצרי ובורח
- מ. אהרן ומשה אוספים את הזקנים
- ת. מעשה המילדות ושכרן
- ש. לידת משה ומעשה בתיה ומרים
- ת. שלושת האותות
- ת. פרעה מסרב לשלוח את בני

פנינים

מדוע עשיתן הדבר הזה ותחיינן את הילדים?

יש לפרש את השיח שהתנהל בין פרעה למילדות. הלא לכאורה קשה, מדוע באמת לא קיימו המילדות את ציווי פרעה, הלא 'דינא דמלכותא דינא' וההלכה היא שיש לציית לגזרותיו של המלך? אלא שיטת רבינו תם (רא"ש נדרים כח) היא שאם גזר המלך גזירה רק על חלק מסוים מהאוכלסיה והפלה בין נתיניו, אזי הכלל ש'דינא דמלכותא דינא' אינו תקף. ובכן, כך בדיוק השיבו המילדות לפרעה כששאל אותן מדוע אינן מקיימות את גזרתו: "כי לא כנשים המצריות העבריות" - הרי שגזירה זו מפלה בין הנשים המצריות לעבריות. הבין פרעה את החילוק ומיד הוציא הוראה 'מתוקנת': "ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד היארה תשליכהו" - כולל תינוקות מצרים! וכעת יש לגזירה זו דין של 'דינא דמלכותא דינא' (בשם בעל הקצוה"ח)

"פקד פקדתי"

ישנה שאלה ידועה, מה הועיל סימן זה שמסר יוסף לבני ישראל אודות מושיען, והרי אם כולם יודעים שזה הנוסח שאמור המושיע לומר, אין זה כבר ראייה כיון שכל אחד יכול לאומרו. וראיתי ג' ביאורים בדבר: א. כיון שמשה לא גדל אצל היהודים כלל אלא רק בבית פרעה ויתרו, לא היה יכול לדעת את סימן זה, ולכן כשבא ממדין ואמר נוסח זה- היה מוכח שהוא הגואל. ב. משה היה כבד לשון וערל שפתים, דהיינו שהתקשה (כבד) בביטוי האותיות שמוצאן מן הלשון (ד,ט,ל,ג,ת), ולא יכל (ערל) לומר את האותיות שמוצאן מן השפתים (ב,ו,מ,פ), ואם בכל זאת כשבא לומר את נבואתו לבני ישראל הצליח לומר "פקד פקדתי", הכולל את האות פ' שאינו יכול לומר כלל ואת האותיות ד' ות' שבאופן רגיל מתקשה לאומרן, אות הוא לאמיתות דבריו. (ואף הקב"ה השיב לו: מי שם פה לאדם..). ג. משה התקשה בדיבורו ולכן גימגם קמעה, וזה היה הסימן: אדם שלא יוכל לומר רק פקד (או יפקד) אלא שיצטרך ע"י גימגמו לחזור על המילה פעמיים, כמשה.

"של נעליך מעל רגליך"

מקובל בשם הרמב"ם שההולך במדבר יחף הרי הוא כמאבד עצמו לדעת שהרי מצויים שם נחשים ועקרבים. ובמסכת אבות (פ"ה מ"ה) כתוב: "ולא הזיק נחש ועקרב בירושלים מעולם", שמשום קדושתה של העיר לא הזיקו נחש ועקרב שם. כך גם כאן, אמר הקב"ה למשה מתוך הסנה שיכול לחלוץ את נעלו למרות שהוא נמצא במדבר משום שמקום זה הינו מקום קדוש ובוודאי שלא יזיקו בו נחש ועקרב. אם כן, מדוע באמת כשנהפך מטהו לנחש נס משה מפניו? והרי במקום קדוש אין לחשוש כלל מנחשים ועקרבים? אלא משום שעצם זה שברח מפני הנחש היה כדי להדגיש בכך שבח להש"ת שמפניו אי אפשר לברוח כלל. (כמובא במדרש: שאשה אחת אמרה לרבי יוסי: אלהי גדול מאלקיר, כי בשעה שנגלה אליכם למשה בסנה, הסתיר משה פניו, אך כשראה את הנחש, שהוא אלהי מיד נס מפניו. ענה לה: 'בשעה שנגלה אליקינו בסנה, לא היה לו לאן לברוח, אנה היה בורח לשמים, או לים, או ליבשה, הלא כתוב: "הלא את השמים ואת הארץ אני מלא". אבל מהנחש, כיון שאדם בורח ממנו שתיים-שלוש פסיעות, ניצול ממנו, לכך נס משה מפניו) (עדות ביוסף)

"ויבאו הרעים ויגרשום ויקם משה ויושען וישק את צאנם"

לכאורה יש לדקדק מתוך לשון הפסוק, שהרי לכאורה היה צריך להכתוב: 'ויבאו הרעים ויגרשון ויקם משה ויושען וישק את צאנן'. ויש לבאר מדוע בחרה התורה להתנסח במילים אלו בלשון זכר, תוך כדי שימוש בלשון נקבה במילה 'ויושען' הנמצאת בין שתי המילים שבלשון זכר? ויש לומר: א. כתוב צאנם ולא צאנן כדי שלא לכתוב ב' נונים רצופים, ו'ויגרשון' נשמע לשון עתיד. (האבן עזרא) ב. הרועים גירשו אותן בגסות כגברים ולא התנהגו בהן כיאנות. ג. הקטטה התפתחה כשבנות יתרו גירשו את הרועים. (אלשיך) ד. הרועים גירשו את הצאן. (אברבנאל) ה. הרועים סתמו להם את המים וגירשו אותם. (הרא"ש) ו. צאנם= צאן רעואל ובנותיו. (אברבנאל) ז. משה השקה אף את צאן הרועים ובכך סיים את הסכסוך. (הנצי"ב) ח. משה היה עוזר להן באותה מידה אף אם היו גברים. ט. היו מורגלות במלאכת רעיית הצאן כגברים וכמו שאמר יעקב לנשותיו בלשון זכר. י. בנות יתרו נאבקו עם הרועים כזכרים לכן לשון זכר. (ע"פ תשובות הקוראים לשאלה לשלחן השבת ע"ט)

שאלה לשולחן השבת

"והאמר לה בת פרעה היכוי את הילד הזה והינקהו לוי ואני אתן את שכרך ותקוץ האשה הילד ותניקהו"

מבואר בפסוקים שבת פרעה שימזה ליוכבד בשביל שתניק את משה. ויש לבאר כיצד לקחה יוכבד תשלום עבור הנקת בנה, פעולה שהייתה מחויבת בה בכל מקרה, והאם לא היה כאן חשש של גזל?

מכתב השאלה הינה לקורר זיון 2120
2019
נתן אלוף את גישויותי אלפרכט
(27/1 מקורי, אס יענה),
21/1 אכגז מן
הגשיות 2019 2019.

העלון מוקדש לע"נ
שכנא יוסף בן יצחק צבי
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה! ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי [10] סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביון'. 2. לשלוח שיק למערכת.

טמונה בפרשה

שאלות

חידון א' ת'

הגשמה לכל שאלה ומגילה באות המופיעה בראש השורה.

- א. הבן הצעיר של משה
- ב. שכרם של המילדות, הכשרות והצדיקות
- ג. בכורו של משה
- ד. אחד מהעברים הניצים (עפ"י רש"י)
- ה. שם פגש אהרן את משה בשונו ממדין
- ו. המילה הפותחת את פרשתנו
- ז. משה ואהרן אספום, ולבית פרעה הוליקום
- ח. יוכבד ציפתה את התיבה ב _____
- ט. יוכבד ראתה את משה שהוא כי _____
- י. שניים משמותיו של חותן משה
- כ. מקצועו של יתרו, קודם שהכיר את בוראו
- ל. במילים אלו נפרד יתרו ממשה
- מ. המקום אליו ברח משה
- נ. פרעה החמיר את השיעבוד בטענה שבני"י _____
- ס. בער באש ולא אוכל
- ע. "וימררו את חייהם ב _____"
- פ. שמה של אחת מהמילדות
- צ. ציפורה מלה את בנה באמצעות- _____
- ק. שם נרדף לתבן
- ר. משמותיו של יתרו (וי"א של אביו)
- ש. שמה של אחת מהמילדות
- ת. חומר נצרך להכנת לבנים

חידון א' ת' - הפוך

הגשמה לכל שאלה ומגילה באות המופיעה בראש השורה.

- א. החומר ממנו היתה עשויה התיבה
- ב. שם המקום בו ראה משה את הסנה בוער
- ג. ידו של משה נהיתה מצורעת כ- _____
- ד. משה היה- (_ פה ולשון)
- ה. " _____ נתחכמה לו"
- ו. משה הסתיר את _____ מפני הסנה
- ז. משה שלח יד כדי _____ בזנב הנחש
- ח. כשאהרן יצא לקראת משה הוא _____ בליבו
- ט. בני"י הכינו מהתבן _____ ללבנים
- י. משה היה משבט זה _____
- ך. המצרים העבידו את בני"י ב _____
- ל. בו משה טמן את המצרי, שהכה את היהודי _____
- ם. אב ובתו
- ן. "ו" _____ את הילדים"
- ס. מערי המסכנות
- ע. מספר בנותיו של יתרו (רש"י)
- ף. יוכבד הניחה את תיבת משה בין ה _____
- ץ. " _____ העם בכל ארץ מצרים לקושש קש לתבן"
- ק. מרים הביאה את יוכבד כדי _____ את משה
- ר. לשם ציווה פרעה להשליך את הזכרים _____
- ש. מטה משה נהפך ל- _____
- ת. תיבת משה היתה מצופה מבחוץ ב- _____

ואלה שלמות:

"שם האחת שפדה ושם השניית פועה"

מי היו השתיים שנקראו: מרצית ופועית? (התשובה במדור התשובות)

מִן הַמִּדְרָשׁ

רבי פנחס בן יאיר הלך לפדיון שבויים. הגיע לנהר הגינאי ואמר לו (לשר של הנהר): 'חלוק לי מימך ואעבור בך'. השיב הנהר: 'אתה הולך לעשות רצון קונך ואני הולך לעשות רצון קוני. אתה, ספק אתה עושה ספק אי אתה עושה ואני ודאי עושה!' אמר לו: 'אם אין אתה נחלק, גוזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם!' נחלק לו ועבר. היה איתו אף אדם שנשא קמח לאפית מצות כדי לעשותו בהידור. אמר רבי פנחס לנהר שוב: 'חלוק אף לו מפני שעוסק הוא במצוה!' ונחלק אף לו ועבר. עוד היה איתם פרש גוי שהלך עמם, אמר רבי פנחס בשלישית לנהר שיחלוק את מימיו עבור הגוי הזה כדי שלא יאמרו שכך נוהגים בבני לווייה, ונחלק הנהר אף לגוי. אמר על כך ר' יוסף שגדול רבי פנחס ממשה רבינו וכל ישראל, שאילו להם נקדע הים פעם אחת ואילו רבי פנחס נחלק לו הנהר שלוש פעמים. כשבא לאכסניה, הביאו שעורים לחמורו, ולא אכל. בררו את השעורים וניקו אותם היטב, אך החמור עמד בסירובו לאכול. שאל אותם רבי פנחס, אולי לא עישרתם? עישרו אותם ומיד אכל. אמר להם: 'עני זה (החמור) הולך לעשות רצון קונו ואתם מאכילים אותו טבל?!' ובאמת לא חייבים לעשר מאכל בהמה, אבל שם נקנו לשם מאכל אדם ולאחר מכן נמלכו להאכיל בהם את הבהמה. (ע"פ חולין ז. המשך בשבוע הבא אי"ה)

מילה בפרשה

מונה על ידי המלך.
להיות משגיח בפלך.
לכן משרד שם פתח.
בעודו צלול וחוושו מפותח.

המונח המזוהה הינו מילה בג' איות המופיעה בפרשה, אשר כל שורה בגייה רומזת להקשר שלה.
(יגכן כגי' אסר ומי' איות ג'ף) (ה'יה דומה)

הגשמה למסר אי"ה בראשון הבא

טמונה בפרשה

שמי

ושכני טמוני חול

נאמר על אב, על בנו האחד, על בנו השני, ועל שני בניו. - למה הכוונה?

****

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם

ניתן לפרש את הפסוק כפשוטו, שהרי מבואר במדרש שהיו בנות ישראל יוצאות ויולדות וכו' וכיון שהכירו בהם המצרים ורצו להרוג את התינוקות, נעשה להם נס ונבלעו בקרקע ואפילו שהביאו המצרים מחרשות לחרוש מעליהם ("על גבי חרשו חרשים") - נבלעו עמוק יותר וניצלו. והרי הדבר לכאורה ממש כתוב בפסוק זה: "ותמלא הארץ אותם!" (זרע שמשון)

שעשועי דאורייתא

"ויהי בימים ההם ויגדל משה"

על פי עוד בתורה כתוב: "ויגדל"? (ש תשובות)

***

מצאו נא בפרשה:

1. המישה פסוקים רצופים המתחילים כולם באותה המילה.
2. אחת ממכות מצרים.
3. אות המופיעה פעמיים ברציפות. (11 תשובות)
4. את שמותיהם של שניים מספרי הי"ד החזקה לרמב"ם.
5. שלוש מילים רצופות המתחילות באות י.

"זיכרון" סימן

גיאטריאק ורמיזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

בפרשת שמות מסופר על מינוי משה למושיען של ישראל, "וראך ושמוח בלבוי". בפרשת שמות ישנם 124 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים: "ידע בלבו" = בגימטריא = 124

טשובות

ושכני טמוני חול - תשובה לשבוע שעבר: על מה מברכים שהכל לפניו וברכת המזון אחריו? על פת מעופשת. **לסדר את הפרשה** - "ותשלח את אמתה". **חידון א' ת'** - אליעזר, בתים, גרשום, דתן, הר האלוקים, ואלה, זקני ישראל, חימר, טוב, יתר יתרו, כהן מדין, לך לשלום, מדין, נרפים, סנה, עבודה קשה, פועה, צור, קש, רעואל, שפרה, תבן. **חידון א' ת' הפוך** - גומא, חורב, שלג, כבד פה וכבד לשון, הבה, פניו, לאחוז, שמח, טיט, לוי, פרך, חול, עמרם מרים, תחין, רעמסס, שבע, סוף, ופיץ, להניק, יאור, נחש, זפת. **שעשועי דאורייתא** - על יצחק: "ויגדל הילד ויגמל" "ויגדל האישי", על ישמעאל: "ויגדל וישב במדבר", על אברהם: "ויגדל ויתן לו צאן ובקר", על יעקב ועשו: "ויגדלו הנערים". 1. המילה: "ויאמר" בפרק ג' פס' יא'-טו'. 2. בדבר. 3. דדתו, הוא, וישתחוו, ותחין, ללבן, ממנו, איני, רעמסס, וימררו, וקששו, ותתצב. 4. כנשים, עבודה. 5. "יצאי ירך יעקב". **ואלה שמות** - בנותיו של עשו. (ספר הישר). **מילה בפרשה יחי** - ארה. "מחר יכנס מבקר" - מבקר=אורה, "מדרך שכולה הפקר" - שרך=ארה, "ויגרום לי לרחרח" - אריח בעתיד, "ולשבור מרצפת בכוח" - מרצפת=אריח. **טמונות בפרשה** - 1. "איני נותן לכה תבן" (תבן=קש) (הי), 2. "ויאכל לחם" (בכ), 3. המאכל שקרוי: 'משה בתיבה' (ג), 4. 57.6 ס"מ = אמה "ותשלח את אמתה" (בה), 5. "בלבת אש" (ג,ב), 6. "ויבן ערי מסכנות" (א,יא) "ויעש להם בתים" (א,כא), 7. מדינת פרו - "ובני ישראל פרו" (ז,א), 8. "עבודה בשדה" (א,יד), 9. "ואחז בזנבו" (ד,ד), 10. "ותשם בסוף" (ג,ב), 11. "של נעליך מעל רגליך" (ג,ה), 12. -תמונה ללא פתרון, תחשבו! 13. "ויכו שוטי בני ישראל" (ה,יד), 14. "אלם או חרש... או עור" (ד,יא), 15. "של" (ג,ה), 16. "על החמור" (א,כא), 17. 'מושב כלי אמנות יוצר חרס' (רש"י א,טז), 18. "כבד פה" (ד,י), 19. "למה תכה רעך" (ב,יג), 20. כובע+כובע+יער כשנאמר יחד נשמע כמו: "ויפן בה וכה וירא" (ביב) **טמונות בהפטר** - 1. "כזרם מים כבירים שוטפים" (כח,ב), 2. "קו לקו" (כח,י), 3. "שם ירעה עגל ושם ירביץ" (כז,י), 4. "צו לצו" (כח,י), **שאלה לשלחן השבת מקץ** - שאלנו: מדוע בהתחלה כתוב: "וירא יוסף את אחיו ויכרם", ובפסוק הבא כתוב: "ויכר יוסף את אחיו והם לא הכרהו". ולמה כתוב פעמיים שיוסף הכיר את אחיו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. ביקש לקבלם בסבר פנים יפות ובה המלאך שמצאו תועה והזכירו, מיד: "ויתנכר אליהם" למה? כי: "ויכר" לשון יחיד. (בעה"ט) 2. ניתן להכיר את האדם בשני דרכים ע"י ראיית פרצוף הפנים וע"י הקול. ולכן תחילה הכיר אותם על פי מראם ולאחר מכן כשאמרו: "מאראך כנען לשבור אוכל", הכיר אף את צליל קולם ולכן כתוב שוב: "ויכר יוסף את אחיו". (אזנים לתורה ואברבנאל) 3. תחילה חשד יוסף שמא הם מכירים אותו ולכן שאל אותם "מאין אתם" ולא שאל אותם 'מאין אתם'. אך לפי תשובתם 'מאראך כנען' הבין שאכן אינם מכירים אותו והרי היה להם לומר 'מהבית' כתשובה הנאמרת לאדם מוכר, ועתה התחוור לו שאמנם: "ויכר יוסף את אחיו והם לא הכרהו", דהיינו: כעת נודע ליוסף שאין אחיו מכירים אותו. (לקוטי בשמים) 4. בהתחלה לא הכיר בדיוק מי הוא מי, אלא בכללות שהם אחיו. (מעם לועז) 5. משום שתחילה השתחוו לו ולא ראה את האף שלהם לא היה יכול להיות בטוח שאלו הם במאת האחוזים שהרי כדי לזהות צורת פנים יש צורך בראיית החוטם. 6. תחילה ראה שהם מוכרים לו אבל לא זיהה שהם אחיו. (הכתב והקבלה) 7. ההכרה השניה היא הכרת הלב והאחוזה שבין אחים. (כלי יקר) 8. בפעם השניה שכתוב הכוונה לזה שהכיר בהם שאינם מכירים אותו. (ר' שלמה דאנה זצ"ל)

ניתן להשיג את העלון

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת. באתר: 'לדעת', בכתובת: <http://ladaat.info/gilyonot.aspx> או באתר: 'אידישער ווינקל' (באידיש); <https://yiddishevinkel.com/gilyones> או באתרים: 'דרשו', 'תורת יוסף'. בשכונת בית ישראל בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רחוב בית ישראל 1. ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת. מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

© כל הזכויות שמורות לאהרן בייין.
ניתן לשלוח תגובות רעיונות והערות למערכת: temunabaparashah@gmail.com קויפמן 17 ירושלים

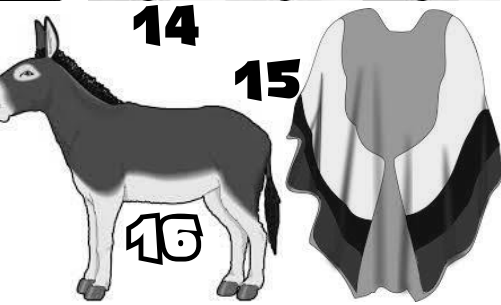
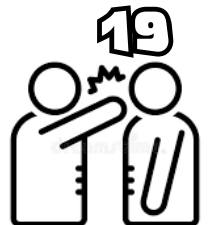
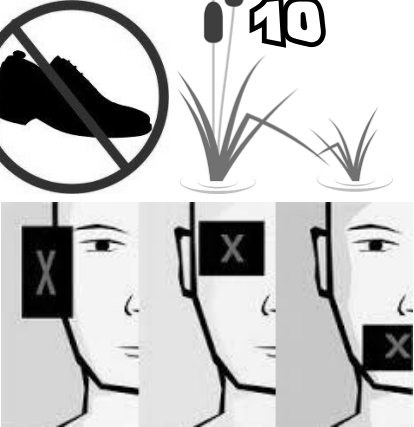
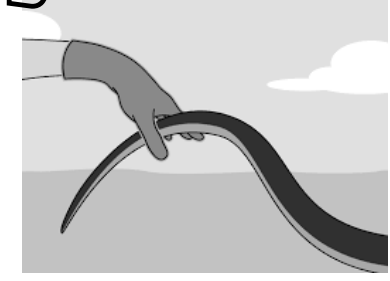
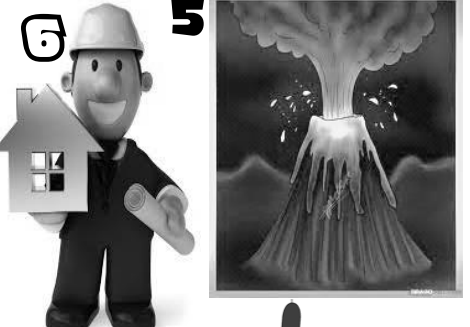
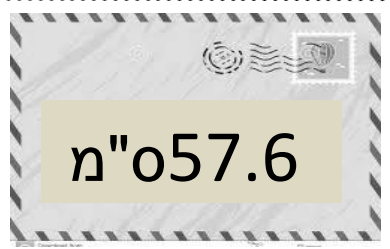
למונות בפרשה

שמות

מקרא רמת קוש: **השגל קשה**

לאתר בין זמניות שמורת

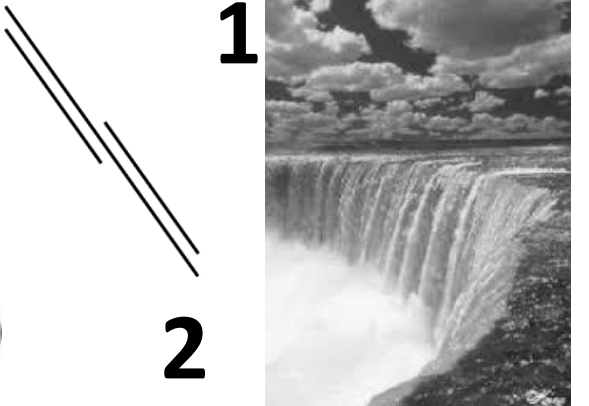
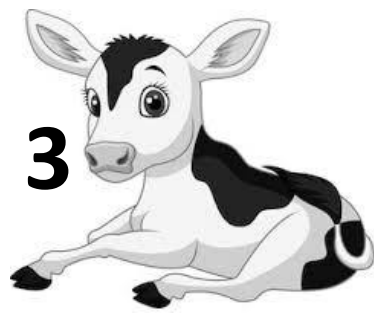
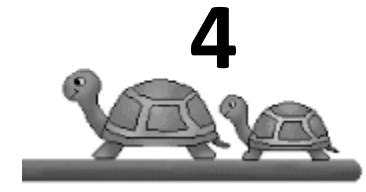
זהו אידון משעשע המיועד להמונות הרוחניות על פסוקים ומושגים מהפרשה והפירושים רש"י. (תוכלו להנצות גשבות בדף המצורף) אדגיש, כי אין הכוונה להמשיג את הפסוקים כלא, אלא רק בדרך רחב וכפל לשון. (הואיל אצטין צאת ארבים) אשמח לקבל תגובות, איצוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כמייכ להצטרפות ארשיית התפוצה ולהקדשות ניגן אלול בקשה אמיל הניל

הבאים ישרש יעקב **הפטרית שמות**

למונות בהפטרה

(ישעיהו כד' ו' - כח' יג'. כט' כב' - כג')

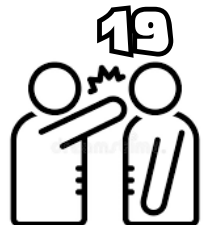
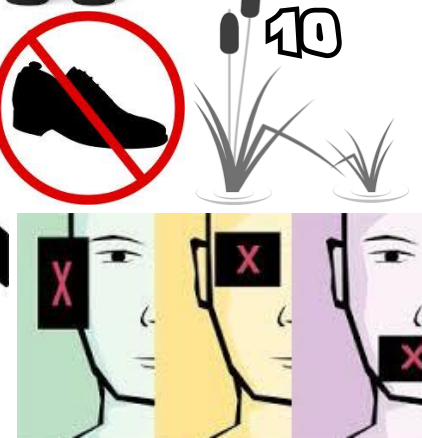
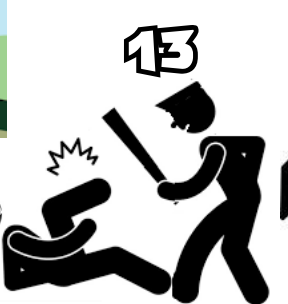
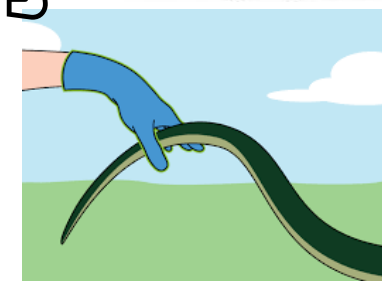
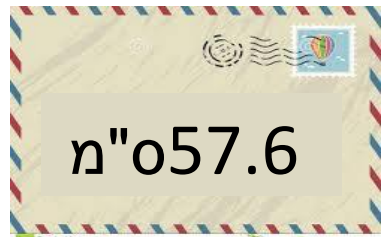

למונות בפרשה

שמות

מקרא רמת קוש: **השגל קשה**

זהו גידון משפץ המשיי המונות הרומוצת על פסוקים ומוסיים מהפרשה ומפירוש רש"י. (גופו אמנזא גשובז בדף המנזרל) אדגיש, כי אין הכוונה להמשיש את הפסוקים כולל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מוהלל לזיין זמא ארביים) אשמח לקבל תגובות, איצוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com כמייכ המנרפוט ארשיית המפזנה והקדשזט ניגן אלזש בקשה אמיל הניל

הפטרת שמות

הבאים ישרש יעקב (ישעיהו כד' ו' - כח' יג'. כט' כב' - כג')

למונות בהפטרה

